

O ANALIZĂ A MODULUI ÎN CARE SUNT DESCRISE INSTRUMENTELE DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ DE FIRMELE DIN ROMÂNIA CARE LE COMERCIALIZEAZĂ

Monica Albu

Institutul de Istorie „George Barițiu”, din Cluj-Napoca
Departamentul de Cercetări Socio-Umane

Abstract. *AN ANALYSIS ABOUT THE DESCRIPTION OF THE PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT INSTRUMENTS BY THE ROMANIAN COMPANIES THAT COMMERCIALIZE THEM. In this research, I included four Romanian companies that construct/adapt and sell psychological assessment instruments: Testcentral, Cognitrom, RTS Romanian Psychological Testing Services and Psiho Proiect. On February 2018, these were commercializing 179 psychological assessment instruments.*

I have been following every company's site, in order to find the available information regarding the psychological assessment instruments. I noticed the following shortcomings:

- *The available information categories and the places where these were organized differ not only between companies, but also from one instrument to another.*
- *In the case of many of these psychological assessment instruments, there is no specification as to the age category of the population for which the instrument is adequate.*
- *Certain psychological assessment instruments show inconsistency in the presented information.*
- *Due to incomplete information, sometimes it is hard to find out if two psychological assessment instruments that have similar names measure the same construct.*

Keywords: *psychological assessment, psychological test.*

INTRODUCERE

Este cunoscut faptul că rezultatele cercetărilor științifice în psihologie, la fel ca deciziile luate pe baza evaluărilor psihologice, sunt corecte numai dacă instrumentele de măsură folosite au proprietăți psihometrice bune, adică sunt valide pentru scopul utilizării lor și au o bună fidelitate (consistență internă, concordanță inter-evaluatori sau/și stabilitate în timp, în funcție de tipul instrumentului și de scopul urmărit). În plus, este absolut necesar ca persoanele cărora le sunt administrate instrumentele să aibă aceleași caracteristici (gen, vârstă, etnie, nivel de școlarizare, tulburări psihice etc.) ca persoanele din eșantioanele care au servit la verificarea proprietăților psihometrice ale instrumentelor.

Construirea și adaptarea unui instrument de evaluare psihologică sunt activități care consumă timp și bani. Din acest motiv, este aproape imposibil pentru un psiholog să își construiască sau adapteze singur toate instrumentele de care are nevoie. Soluția cea mai simplă este să le achiziționeze de la firme specializate. Dar, având în vedere prețurile destul de ridicate ale instrumentelor de evaluare psihologică, ar fi bine ca, în momentul în care face o asemenea investiție, să dispună de cât mai multe informații despre ceea ce măsoară instrumentele aflate în vânzare, în ce scop pot fi folosite, care sunt caracteristicile populațiilor cărora le sunt destinate și dacă instrumentele sunt etalonate pe o populație din România.

Am efectuat această cercetare cu scopul verificării corectitudinii și a completitudinii informațiilor referitoare la instrumentele de evaluare psihologică afișate pe site-urile celor mai importante firme din România care comercializează astfel de produse.

METODĂ

Am cules informații de pe site-urile următoarelor firme care construiesc, adaptează și vând instrumente de evaluare psihologică¹:

- **Testcentral** – un consorțiu de editori de teste, adică de companii de consultanță specializate în adaptarea, etalonarea, publicarea și distribuția de instrumente psihometrice;
- **S.C. Cognitrom S.R.L.** (numită, în continuare, **Cognitrom**) – o organizație de cercetare-dezvoltare care și-a fixat ca misiune integrarea cercetărilor din psihologie cu soluțiile din IT pentru a produce noi cunoștințe și a elabora produse și servicii inovative;
- **SC RTS Romanian Psychological Testing Services SRL** (numită, în continuare, **RTS**) – o firmă care și-a propus dezvoltarea și adaptarea pe populația românească a unor instrumente de evaluare psihologică recunoscute pe plan internațional;
- **SC Psiho Proiect SRL** (numită, în continuare, **Psiho Proiect**) – o echipă care oferă consultanță în cercetare socială și resurse umane și care a construit câteva teste psihologice utilizate în România.

Am omis, intenționat, din această cercetare trei firme – **RQPlus**, **Psihotech** și **AMN** –, din cauza informațiilor insuficiente pe care le afișează, fiecare, pe site-ul propriu.

RQPlus oferă spre vânzare două sisteme informatizate de testare și evaluare psihologică: **PSIRUTEVA** (care conține 18 probe) și **PSISELTEVA** (compus din 21 de probe). Pe site-ul firmei **RQPlus** nu sunt menționate decât denumirile probelor.

Psihotech comercializează cinci produse (Test pentru determinarea comportamentului relațional, Test temperament pe 36 criterii, Test pentru determinarea

¹ Am preluat prezentarea fiecărei firme de pe site-ul acesteia.

trăirilor erotice în cuplu, Test pentru determinarea tendințelor de disimulare și Test pentru determinarea tendințelor suicidare și criminale), care au fost construite în cadrul firmei și care fac parte din sistemul complex de teste Psihologia ordinii – Psihologia cuantică. Pe site-ul său, testele pe care le vinde sunt descrise sumar.

Din informațiile prezentate pe site-ul firmei *AMN*, rezultă că aceasta a administrat în numeroase școli din România, în cadrul unor proiecte, baterii de teste psihologice care au versiuni în limbile română și maghiară: Capacitate; Eu, la școală și acasă; Holland PI (14-16 ani); Personalitate (după modelul „Big Five”); Motivație intrinsecă și extrinsecă. Sunt teste numeroase și care ar putea fi utile pentru evaluarea adolescenților. Nu rezultă însă dacă aceste instrumente de evaluare psihologică au fost adaptate pentru populația de elevi din România, dacă au etaloane construite în țara noastră și dacă sunt comercializate.

M-au interesat, pentru fiecare instrument, următoarele informații:

- autorii instrumentului;
- autorii adaptării în limba română;
- constructele măsurate;
- scalele componente;
- numărul de itemi;
- intervalul de vârstă a persoanelor pentru care poate fi utilizat instrumentul.

REZULTATE

Instrumentele de evaluare psihologică oferite spre vânzare, în luna februarie 2018, de cele patru firme cuprinse în această cercetare și care pot fi achiziționate separat de sistemele/platformele de testare comercializate de firme sunt notate în tabelul 1. Denumirea completă a fiecărui instrument, autorii săi și autorii adaptării în limba română sunt cuprinse în Anexă.

Tabelul 1

Instrumentele de evaluare psihologică care se vând separat de platforme/sisteme

Grupul de instrumente	Număr de instrumente	Denumirile instrumentelor
Firma care comercializează instrumentele: <i>Testcentral</i>		
Personalitate	14	<i>ABCD-M, BFA, BFQ, CPI, EPQ-R, ESQ2, FFNPQ, FPI, HiPiC, IVE, NEO FFI, NEO PI-R, NPQ, SL-TDI</i>
Evaluare psihopatologică pe axa I și II	5	<i>MACI, MCMI®-III, MMPI®-2, MPACI, PANSS</i>
Inteligență emoțională	2	<i>EQ-I, MSCEIT</i>
Evaluarea comportamentului	2	<i>ABAS II, BASC-2</i>
Evaluarea nivelului de dezvoltare	1	<i>DDST II</i>
Anxietate și agresivitate	4	<i>MASC, STAI-C, STAI-Y, STAXI-2</i>

Tabelul 1 (continuare)

Depresie	2	<i>CDI, HDI</i>
Neuropsihologie și aptitudini cognitive	9	<i>BML, BVRT, GAMA, IST, KOHS, MAB-II, MMSE-2, SON-R 2 1/2 ani - 7 ani, WCST</i>
Aptitudini și abilități	3	<i>BWAS, PASAT 2000, PLIV-TH</i>
Motivația	2	<i>AMI, TOM</i>
Autism și ADHD	6	<i>ADI-R, ADOS, ASRS, Conners 3, PEP-3, SCQ</i>
Consiliere și terapie în terapia copilului, a cuplului și a familiei	11	<i>DAS, Desenul familiei, Desenul persoanei, EFE, QOLI, Scenotest, TAB (SAT), TAC, TAT, Testul arborelui, Testul Rorschach</i>
Leadership și dezvoltare	3	<i>LOQ, MLQ, SBDQ</i>
Stres	3	<i>ASSET, JSS, SWS</i>
Psihologia transporturilor	1	<i>DDDI</i>
Consiliere școlară	4	<i>Gata pentru școală, KEV, LSI, TEDE6</i>
Orientare vocațională	2	<i>JVIS, SDS</i>
Creativitate	1	<i>TTCT</i>
Psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională	1	<i>PCL-R</i>
Total	76	
Firma care comercializează instrumentele: Cognitrom		
Sănătate mintală	11	<i>APS-SF, ASI-4, CASE-SF, CSI-4, DASS, ECI-4, EDI-3, EMAS, EMAS-SAS, OMNI-IV, PDSQ</i>
Evaluare neuropsihologică	1	<i>NEPSY</i>
Strategii de coping	2	<i>CERQ, SACS</i>
Strategii de învățare	1	<i>SMALSI</i>
Total	15	
Firma care comercializează instrumentele: RTS		
Teste cognitive	5	<i>APM, CPM, d2, SPM, WISC-IV</i>
Teste clinice	2	<i>ASEBA, BDI-II</i>
Total	7	
Firma care comercializează instrumentele: Psiho Proiect		
–	5	<i>DECAS, EVIQ-S, Flanker AC, Flanker AD, PON</i>
Total	5	

Observație. „Grupul de instrumente” reprezintă subcategoria în care au fost clasificate instrumentele, în cazul firmelor *Testcentral* și *Cognitrom*, și categoria, pentru firma *RTS*.

MODUL DE PREZENTARE A INFORMAȚIILOR DESPRE INSTRUMENTELE DE EVALUARE PSIHOLGICĂ

Firma *Testcentral* a grupat instrumentele de evaluare psihologică în mai multe categorii (*Evaluare clinică, consiliere și psihoterapie; Psihologia muncii, transporturilor și a serviciilor; Testare educațională, consiliere școlară și orientare vocațională; Psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională*), iar în cadrul acestora, în subcategoriile (de exemplu, *Personalitate, Inteligență emoțională*).

Pentru fiecare instrument de evaluare psihologică există o casetă de prezentare, care conține informațiile considerate de firmă ca fiind importante (autori, populația vizată, numărul de itemi, tipul itemilor etc.), și câteva secțiuni: *Descrierea testului*, *Despre autori* și *Adaptare și etalon*. Pentru unele teste există și secțiunea *Profiluri*, care include rapoarte de evaluare în limbile română și engleză. Aceste rapoarte sunt foarte utile psihologilor care intenționează să achiziționeze instrumente de evaluare psihologică, întrucât permit să se afle, pentru fiecare instrument, ce constructe măsoară, care sunt scalele componente și cum se interpretează scorurile scalelor.

În plus, pentru majoritatea instrumentelor, din secțiunea *Descrierea testului* se poate accesa o prezentare Power Point a instrumentului, care conține uneori și informații suplimentare față de cele cuprinse în secțiuni.

Și firma *Cognitrom* a grupat instrumentele de evaluare psihologică în categorii (*Psihologie clinică*, *Psihologie școlară*, *Psihologie organizațională*) și în subcategorii (de exemplu, *Evaluarea sănătății mintale*, *Evaluarea dezvoltării*).

Pentru fiecare instrument există o casetă de prezentare, câteva secțiuni – dintre care doar *Descriere* se referă la (destul de puține) caracteristici ale produsului, celelalte oferind informații de marketing – și o prezentare a instrumentului, în format .pdf, care, în general, repetă conținutul secțiunilor. Detalii despre ceea ce măsoară instrumentele, scalele componente și modul de interpretare a scorurilor pot fi aflate numai pentru acele teste care sunt incluse în platforma *CAS++* și sunt descrise în manualele accesibile din fereastra *Material informativ* a variantei „demo” a *CAS++* (care poate fi descărcată de pe pagina web a platformei), pentru unele teste incluse în platforma *CCPintranet* (cele care figurează în raportul de evaluare, prezentat la „rezultatele elevilor la chestionare și profilul lor vocațional”, la care se ajunge de pe pagina web a platformei) și pentru unele teste care fac parte din platforma *PED^b* (cele descrise în *Raportul de evaluare curentă*, accesibil de pe pagina web a platformei).

Instrumentele vândute de firma *RTS* sunt grupate în două categorii: *Teste cognitive* și *Teste clinice*. Fiecare este prezentat, pe scurt, în cadrul a trei secțiuni: *Descriere*, *Forme* și *Adaptare și etalon*.

Pentru fiecare dintre instrumentele comercializate de firma *Psiho Proiect* există o *Prezentare* și un *Raport* (în cazul probei *DECAS* sunt chiar patru rapoarte: *Economic*, *Standard*, *Business* și *Grup*). Raportul conține date numeroase despre instrument.

CE FEL DE INSTRUMENTE DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ SE COMERCIALIZEAZĂ?

Majoritatea instrumentelor vândute de cele patru firme analizate sunt cu cotare obiectivă și au fost etalonate pentru cel puțin o populație din România (o populație generală și, uneori, populații din anumite zone ale țării). Doar câteva instrumente comercializate de firma *Testcentral* sunt probe proiective: *Desenul familiei*, *Desenul persoanei*, *Scenotest*, *TAB (SAT)*, *TAC*, *TAT*, *Testul arborelui* și *Testul Rorschach*. Pentru acestea nu există etaloane.

Unele dintre instrumente conțin probe destinate mai multor categorii de persoane: persoana evaluată și/sau diverși evaluatori care o cunosc (tabelul 2).

Două dintre firme – *Cognitrom* și *RTS* – vând și baterii de teste incluse în platforme sau sisteme (tabelul 3). Unele baterii (precum cele din sistemul *SEC* și cele din platforma *CCPintranet*) conțin doar teste care nu pot fi achiziționate separat de platformă/sistem, altele cuprind atât teste care pot fi cumpărate independent de platformă/sistem, cât și teste care se găsesc doar în bateria respectivă (*PED^a*) sau în bateria respectivă și în alte baterii (*PED^b*, *CAS++*). În cazul platformei *CAS++*, numărul de teste notat în tabelul 3 diferă de cel care rezultă din *Lista tuturor testelor din baterie*, accesibilă de pe pagina web a platformei, din cauza existenței unor neconcordanțe între această listă și testele care apar în varianta „demo” a platformei. Din totalul celor 72 de instrumente de evaluare psihologică pe care le comercializează firma *Cognitrom*, 13 sunt incluse în platforme, dar pot fi cumpărate și separat, două se vând doar separat (nu fac parte din nicio platformă), iar 57 se găsesc numai în platforme. Firma *RTS* vinde în total 26 de instrumente de evaluare psihologică, dintre care 19 sunt incluse în sistemul *SEC*.

Majoritatea instrumentelor sunt destinate populației non-clinice generale. Fac excepție cele notate în tabelul 4.

Tabelul 2

Instrumente de evaluare psihologică vândute separat de platforme/sisteme, în componența cărora sunt incluse probe destinate mai multor categorii de evaluatori

Instrumentul	Categoriile de evaluatori
Firma care comercializează instrumentele: <i>Testcentral</i>	
<i>ABAS II</i>	părinte/îngrijitor (evaluare), educator/profesor (evaluare), adult (autoevaluare și evaluare)
<i>BASC-2</i>	copil/adolescent (autoevaluare), părinte (evaluare), educator/profesor (evaluare)
<i>CDI</i>	copil/adolescent (autoevaluare), părinte (evaluare), profesor (evaluare)
<i>Conners 3</i>	copil/adolescent (autoevaluare), părinte (evaluare), profesor (evaluare)
<i>PEP-3</i>	copil (rezolvare sarcini), părinte/îngrijitor (evaluare)
<i>Gata pentru școală</i>	copil (rezolvare sarcini), educator (evaluare)
<i>KEV</i>	psiholog (evaluare), părinte (interviu), profesor (joc didactic)
Firma care comercializează instrumentele: <i>Cognitrom</i>	
<i>ASI-4</i>	părinte (evaluare), profesor (evaluare)
<i>CASE-SF</i>	adult (autoevaluare), aparținător (evaluare)
<i>CSI-4</i>	părinte (evaluare), profesor (evaluare)
<i>ECI-4</i>	părinte (evaluare), educator (evaluare)
Firma care comercializează instrumentele: <i>RTS</i>	
<i>ASEBA</i>	copil (autoevaluare), părinte (evaluare), profesor (evaluare)

Tabelul 3

Platforme/sisteme de teste

Platforma sistemul de teste	Grupul de teste	Număr de teste	Observații
Firma care comercializează platforma/ sistemul: Cognitrom			
CAS++	Aptitudini cognitive	25	
	Personalitate și atitudini	12	Chestionarele <i>CERQ</i> și <i>SACS</i> se comercializează și separat de platforma CAS++.
	Interese și valori	2	
	Emoții și comportamente – Scale clinice	6	Cele 6 teste (<i>CASE-SF</i> , <i>EDI-3</i> , <i>EMAS</i> , <i>EMAS-SAS</i> , <i>OMNI IV</i> și <i>PDSQ</i>) se vând și separat de platforma CAS++.
	Aptitudini non-cognitive	7	
PED ^a		52	6 instrumente de screening (care au câte 6 forme), 4 scale de evaluare a copiilor, 2 chestionare de evaluare a unor situații și 10 probe din bateria <i>NEPSY</i> (care se vinde și separat de platforma PED ^a).
PED ^b	Evaluarea neuro-psihologică a dezvoltării	9	Aceste probe fac parte din bateria <i>NEPSY</i> , care se vinde și separat de platforma PED ^b .
	Aptitudini cognitive	25	Toate aceste probe sunt incluse și în platforma CAS++.
	Personalitate	5	Chestionarele <i>AP</i> , <i>CP5F</i> și <i>OPT</i> fac parte și din platforma CAS++.
	Interese și valori	2	Aceste chestionare fac parte și din bateria CAS++.
	Emoții și comportamente	12	Chestionarele <i>APS-SF</i> , <i>ASI-4</i> , <i>CERQ</i> , <i>CSI-4</i> , <i>EDI-3</i> , <i>EMAS</i> și <i>EMAS-SAS</i> se comercializează și separat de platforma PED ^b .
	Strategii de învățare	2	Chestionarul <i>SMALSI</i> , care conține cele două teste, se comercializează și separat de platforma PED ^b .
CCPintra-net	Abilități cognitive	5	Scalele componente fac parte și din platformele CAS++ și PED ^b .
	Abilități noncognitive	7	Toate cele 7 probe sunt incluse și în platforma CAS++.
	Interese și valori	2	
Firma care comercializează platforma/sistemul: RTS			
SEC		20	Două dintre chestionare (<i>ABS-II</i> și <i>USAQ</i>) sunt incluse și în platforma CAS++.

Tabelul 4

Instrumente de evaluare psihologică pentru care populația vizată este o populație clinică sau este o populație non-clinică definită și printr-o altă caracteristică decât vârsta

Denumirea instrumentului	Populația vizată	Firma care vinde instrumentul
<i>MACI</i>	Populație cu patologie clinică, între 13 și 19 ani.	<i>Testcentral</i>
<i>MCMII®-III</i>	Populație cu patologie clinică, între 18 și 65 de ani.	<i>Testcentral</i>
<i>MPACI</i>	Populație cu patologie clinică, între 9 și 12 ani.	<i>Testcentral</i>
<i>PANSS</i>	Persoane cu diagnostic psihiatric (schizofrenie, tulburare bipolară, psihoze afective etc.), în vârstă de 23-79 ani.	<i>Testcentral</i>
<i>PCL-R</i>	Populație infracțională în vârstă de 20-51 de ani.	<i>Testcentral</i>
<i>EDI-3</i>	Femei și fete din populație non-clinică, în vârstă de peste 13 ani.	<i>Cognitrom</i>
<i>CPM</i>	Copii cu vârsta între 4 și 11 ani, persoane retardate mintal și vârstnici.	<i>RTS</i>

AUTORII INSTRUMENTELOR DE EVALUARE PSIHOLICĂ ȘI AUTORII ADAPTĂRII ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Firma *Testcentral* oferă, pentru fiecare instrument pe care îl vinde, informații despre autorii acestuia și despre autorii adaptării în limba română.

În cazul firmei *Cognitrom*, numele autorilor celor 15 instrumente care sunt vândute și separat de platforme pot fi aflate numai din fotografia copertei manualului instrumentului, care există pe pagina web a instrumentului respectiv. Tot de pe coperta manualului se pot cunoaște numele autorilor adaptării în limba română a probei (pentru 10 instrumente) sau al coordonatorului echipei care a realizat adaptarea (pentru patru instrumente). Nu sunt menționate numele celor care au adaptat în limba română bateria *NEPSY*. Pentru niciun instrument inclus în platformele *PED^a*, *PED^b* și *CCPintranet* care nu se vinde separat de platforme nu se pot cunoaște numele autorilor și ale celor care l-au adaptat în limba română. În cazul instrumentelor conținute de platforma *CAS++* care nu se vând separat de platformă, se pot afla numele autorilor și ale persoanelor care le-au adaptat în limba română numai pentru unele teste de personalitate și de evaluare a emoțiilor, pentru care aceste informații figurează (dar nu sunt foarte ușor de găsit) în manualele accesibile din varianta „demo” a *CAS++*.

Numele autorilor fiecăruia dintre cele șapte teste comercializate de firma *RTS* care nu fac parte din sistemul *SEC* se găsesc pe pagina web a instrumentului respectiv. Pentru *BDI-II* sunt notate și numele persoanelor care au făcut adaptarea testului în limba română, în timp ce pentru celelalte instrumente este menționat doar numele coordonatorului echipei care a realizat adaptarea. Pe pagina web a sistemului *SEC* există un tabel care conține, pentru fiecare probă componentă, denumirea (doar în limba română) și numele autorilor ei. Este menționat și numele persoanei care a adaptat în limba română toate aceste teste.

Cele cinci instrumente comercializate de firma *Psiho Proiect* sunt construite de psihologi din România. Pentru *EVIQ-S* sunt notate numele tuturor autorilor, iar pentru celelalte patru, doar numele coordonatorilor echipei care a elaborat proba.

În concluzie, doar pentru mai puțin de trei sferturi dintre instrumentele comercializate de cele patru firme cuprinse în cercetare (mai precis, pentru 129 din 179, adică pentru 72,1%) pot fi cunoscute numele tuturor autorilor (tabelul 5).

Tabelul 5

Numărul instrumentelor de evaluare psihologică pentru care pot fi aflate numele autorilor, din informațiile aflate pe site-urile firmelor care la comercializează

Instrumente de evaluare psihologică	Firma care vinde instrumentele				Total
	<i>Testcentral</i>	<i>Cognitrom</i>	<i>RTS</i>	<i>Psiho Proiect</i>	
comercializate	76	72	26	5	179
pentru care pot fi aflate numele tuturor autorilor	76	26	26	1	129

SCALELE COMPONENTE ALE INSTRUMENTELOR DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ ȘI CONSTRUCTELE MĂSURATE DE ELE

Am urmărit dacă se poate afla ce măsoară fiecare instrument de evaluare psihologică, fie din prezentarea constructelor evaluate de acesta, fie din descrierea semnificației scorurilor mari și a celor mici ale scalelor componente.

Firma *Testcentral* oferă, pentru multe dintre instrumentele pe care le comercializează, în secțiunea *Profiluri*, rapoarte de evaluare care conțin informații detaliate despre ceea ce măsoară instrumentul și despre modul în care se interpretează scorurile obținute de o persoană la fiecare scală a instrumentului. Pentru unele instrumente pentru care nu există astfel de rapoarte, se pot obține date despre scalele componente și despre ceea ce evaluează ele fie din secțiunea *Descrierea testului*, fie din prezentarea Power Point a instrumentului. În timp ce pentru majoritatea instrumentelor comercializate (63 din 76) există informații despre scalele conținute, pentru aproape jumătate dintre instrumente (mai precis, pentru 37 din 76) nu rezultă cu claritate care sunt constructele măsurate.

În cazul firmei *Cognitrom*, pentru testele care se vând și separat de platformele din care fac parte sau nu sunt incluse în platforme, în secțiunea *Descriere* sau/și în prezentarea .pdf sunt enumerate denumirile scalelor instrumentului. Dacă aceste scale evaluează severitatea simptomelor pentru unele tulburări (cum sunt cele din *APS-SF*, *ASI-4*, *CASE-SF*, *CSI-4*, *ECI-4*, *EDI-3*, *OMNI*, *PDSQ*), stări emoționale negative (scalele din *DASS*) sau strategii de coping (scalele din *CERQ* și *SACS*), atunci constructul pe care îl măsoară fiecare scală este sugerat de denumirea acesteia. Singurul instrument pentru care constructele evaluate de scale sunt definite este *SMALSI*. Pentru *NEPSY* sunt enumerate denumirile scalelor, dar, în multe cazuri, acestea nu permit să se deducă ce măsoară (de exemplu, *Găsirea*

drumului, Statuia). Informațiile despre scalele din *EMAS* și din *EMAS-SAS* sunt derutante, dând impresia că anxietatea ca trăsătură este evaluată de câte o singură scală din fiecare instrument, când, în realitate, există câte patru scale (a se vedea *Manualul testelor pentru evaluarea emoțiilor*, accesibil din varianta „demo” a platformei).

Pentru majoritatea instrumentelor incluse în platforma *CAS++* se poate afla ce măsoară fiecare și care sunt scalele componente, citind manualele testelor, accesibile din varianta „demo” a platformei.

În ceea ce privește instrumentele incluse în platforma *PED^a*, singurele informații disponibile (în *Lista completă de teste*) sunt denumirile acestora.

În cazul unora dintre testele incluse în platforma *PED^b*, se poate afla ce măsoară și ce scale cuprind din modelele de rapoarte care conțin rezultatele evaluării, la care se poate ajunge de pe pagina web a platformei.

Despre scalele instrumentelor din *CCPItranet* și ce măsoară acestea se pot obține informații accesând *Cognitrom Career Planner* de pe pagina web a platformei, deschizând fereastra „Citește mai multe beneficii” (pentru Psiholog, Profesor sau Părinte) și vizualizând exemplul oferit în linia „rezultatele elevilor la chestionare și profilul lor vocațional”.

Aproximativ jumătate dintre instrumentele comercializate de firma *RTS* care nu sunt incluse în sistemul SEC (4 din 7) au menționate scalele componente și au descrise constructele măsurate. Pentru *WISC-IV* sunt notate denumirile subscalelor (de exemplu, *Cuburi, Codare, Matrici*), dar de aici nu se poate deduce ce măsoară ele. În cazul testului *d2* sunt menționați doar indicatorii pe care îi furnizează, iar pentru *ASEBA* numai categoriile de probleme evaluate de cele trei chestionare componente. Despre instrumentele incluse în SEC, în secțiunea *Descriere* se afirmă: „Unele scale incluse în SEC măsoară constructe identice și/sau similare.” Dar cum nu sunt oferite alte informații despre instrumente decât denumirea și autorii fiecăruia, nu se poate ști care sunt constructele respective.

Toate cele cinci instrumente comercializate de firma *Psiho Proiect* au definite constructele măsurate. Din raportul de evaluare existent pentru fiecare instrument se pot cunoaște scalele componente (pentru *DECAS* și *EVIQ-S*) și indicatorii calculați (pentru *Flanker AC, Flanker AD* și *PON*).

NUMĂRUL ITEMILOR INSTRUMENTELOR DE EVALUARE PSIHOLICĂ

Toate instrumentele comercializate de firma *Testcentral* au precizat numărul de itemi.

Pentru majoritatea instrumentelor vândute de firma *Cognitrom* și separat de platforme (pentru 9 din cele 15) nu se poate afla numărul itemilor componenți. În cazul testelor care fac parte din platforma *CAS++*, aceste informații pot fi obținute din manualele testelor, rulând varianta „demo” a platformei. Pentru instrumentele

incluse în platformele *PED^a*, *PAD^b* și *CCPItranet* nu se menționează nicăieri numărul de itemi.

Dintre testele comercializate de firma *RTS*, numai patru au menționat numărul de itemi (*APM*, *BDI-II*, *CPM* și *SPM*).

Firma *Psiho Proiect* precizează numărul de itemi doar pentru testul *DECAS*.

VÂRSTELE PENTRU CARE SUNT POTRIVITE INSTRUMENTELE DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ

În cazul firmei *Testcentral*, intervalul de vârstă este notat în caseta de prezentare a fiecărui instrument. În destul de multe situații, este indicată doar vârsta minimă. Atunci când pentru instrument exista secțiunea *Adaptare și etalon*, am căutat intervalul de vârstă a persoanelor care au făcut parte din eșantionul folosit la construirea etaloanelor și, dacă acesta a fost menționat, am preluat de acolo vârsta maximă. Vârsta minimă este precizată pentru 75 de instrumente din totalul celor 76 (lipsește doar pentru *Desenul familiei*, dar, în caseta de prezentare, se specifică faptul că este potrivit pentru copii și adolescenți), în timp ce vârsta maximă am putut să o aflu numai pentru 55 de instrumente. Am identificat unele neconcordanțe între intervalul de vârstă indicat în caseta de prezentare a testului și cel pentru care au fost construite etaloanele. De exemplu, pentru *HDI*, în casetă este notat intervalul „18-89 de ani”, iar etaloanele au fost construite pentru intervalul „19-60 de ani”.

Dintre cele 15 instrumente comercializate de firma *Cognitrom* și separat față de platforme, pentru unul (*CERQ*) nu sunt menționate nici vârsta minimă și nici cea maximă, iar pentru alte cinci nu este indicată vârsta maximă. Pentru fiecare platformă de teste vândută de *Cognitrom* este precizată vârsta pentru care este potrivită: *CAS++* este recomandat pentru evaluarea adulților în vârstă de peste 18 ani, *PED^a* pentru evaluarea copiilor în vârstă de 3-7 ani, *PED^b* pentru copii și adolescenți cu vârsta cuprinsă între 7 și 19 ani, iar *CCPItranet* pentru adolescenți având între 12 și 19 ani. Dar nu toate testele incluse într-o platformă sunt adecvate pentru întregul interval de vârstă indicat pentru platformă. În cazul platformelor *PED^a* și *PED^b*, în lista testelor componente sunt notate, pentru majoritatea testelor din *PED^a* și pentru toate testele din *PED^b*, vârsta minimă și vârsta maximă. Pentru *CAS++* însă, *Lista tuturor testelor din baterie* nu face referiri la vârstă, lăsând impresia că toate probele pot fi utilizate pentru orice vârstă, începând de la 18 ani. Dar, din manualele accesibile din varianta „demo” a platformei *CAS++*, se poate constata că, pentru majoritatea testelor care evaluează aptitudini cognitive, intervalul de vârstă al populației căreia îi sunt destinate este 12-67 de ani, în timp ce, pentru chestionarele referitoare la personalitate, intervalul de vârstă variază de la un test la altul (de exemplu, este 14-65 de ani pentru *FFPI* și *CP5F*, 18-54 de ani pentru *ZKPQ*, 15-40 de ani pentru *OPT*). În prezentarea platformei de teste *CCPItranet* nu este inclusă o listă cu testele componente și cu caracteristicile acestora.

Toate cele șapte instrumente comercializate de *RTS* care nu fac parte din *SEC* au menționată vârsta minimă, iar cinci dintre ele (excepție fac *APM* și *BDI-II*) au indicată și vârsta maximă. Pentru instrumentele de evaluare din *SEC* nu există date cu privire la intervalul de vârstă.

Firma *Psiho Proiect* nu oferă informații referitoare la vârsta persoanelor care pot fi evaluate cu cele cinci probe pe care le comercializează.

În concluzie, după cum se poate observa în tabelul 6, intervalul de vârstă al populației care poate fi evaluată cu ajutorul instrumentului este indicat numai pentru aproximativ jumătate din totalul instrumentelor de evaluare psihologică aflate în vânzare (pentru 102 din 179), mai precis, pentru 57% dintre ele.

Tabelul 6

Numărul instrumentelor de evaluare psihologică pentru care este precizată vârsta persoanelor care pot fi evaluate cu ajutorul lor

Instrumente de evaluare psihologică	Firma care vinde instrumentele				Total
	<i>Testcentral</i>	<i>Cognitrom</i>	<i>RTS</i>	<i>Psiho Proiect</i>	
comercializate	76	72	26	5	179
pentru care este notat intervalul de vârstă al populației vizate	55	42	5	0	102
pentru care este notată doar vârsta minimă a populației vizate	20	13	2	0	35

CONCLUZII

Este dificilă culegerea informațiilor referitoare la instrumentele de evaluare psihologică de pe site-urile firmelor care le comercializează, întrucât aceste informații sunt dispersate între secțiunile în care se face descrierea instrumentului, rapoartele de evaluare psihologică și descrierile Power Point sau pdf ale instrumentului. Majoritatea testelor incluse în platforma *CAS++* sunt prezentate detaliat în manualele accesibile din varianta „demo” a platformei. Dar, din păcate, nu există nicio indicație spre aceste manuale, iar cei care nu sunt interesați să achiziționeze platforma *CAS++* și nu rulează varianta „demo” a acesteia au șanse foarte mici de a le descoperi.

Pentru mai mult de un sfert din totalul instrumentelor de evaluare psihologică vândute de cele patru firme analizate (pentru 27,9%), nu se poate afla cine le-a construit. Iar atunci când nu se știe cine sunt autorii unui instrument, este foarte greu de găsit informații despre el, spre a afla dacă a mai fost utilizat și cu ce rezultate.

Pentru multe dintre instrumentele de evaluare psihologică vândute în România nu se poate afla, de pe site-urile firmelor care le comercializează, care este populația pentru care sunt potrivite.

La unele instrumente de evaluare psihologică există neconcordanțe între informațiile afișate de firma care le vinde. De exemplu:

- Intervalul de vârstă al populației țintă prezentat în caseta de descriere a instrumentului ori în descrierea platformei din care face parte instrumentul diferă de cel pentru care acesta a fost etalonat.
- În descrierea instrumentului nu figurează toate scalele care sunt prezentate în manualul testului.
- Lista testelor care fac parte din platforma *CAS++*, afișată pe pagina web a platformei, nu coincide cu cea a testelor care figurează în varianta „demo” a platformei.

Uneori există mai multe instrumente despre care se bănuiește (conform datelor disponibile) că măsoară același construct. Din cauza informațiilor incomplete cu privire la caracteristicile acestora, este dificilă alegerea celui mai potrivit instrument. De exemplu:

- Evaluarea depresiei la adulți se poate realiza cu ajutorul chestionarelor *HDI* (despre care firma *Testcentral* oferă destul de multe informații, inclusiv legate de calitățile sale psihometrice, iar firma *RTS* – care îl vinde în cadrul sistemului *SEC* – nu face nicio mențiune) și *BDI-II* (prezentat sumar de firma *RTS*) și cu câte o scală din chestionarele *PDSQ* și *DASS* (care nu sunt descrise de firma *Cognitrom*).
- Anxietatea poate fi măsurată folosind chestionarele *STAI-Y* (descriș destul de detaliat de firma *Testcentral*), *EMAS* și *EMAS-SAS* (pentru care firma *Cognitrom* oferă manualul testelor, accesibil din varianta „demo” a platformei *CAS++*), câte o scală din chestionarele *PDSQ* și *DASS* (care nu sunt descrise de firma *Cognitrom*) și *Scala de anxietate Hamilton*, inclusă în sistemul *SEC* (despre care firma *RTS* nu face nicio mențiune).

LIMITE ALE CERCETĂRII

În conformitate cu *Legea nr. 213/2004*, instrumentele de evaluare psihologică se avizează de către Comisia metodologică a *Consiliului Psihologilor din România (CRP)*, pe baza *Normelor de avizare a metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică* elaborate de Colegiul director al *CPR*.

Pe site-ul *CPR*-ului, lista instrumentelor de evaluare psihologică avizate, cu titlul „Metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică avizate de Comitetul director al C.P.R.” (f. d.), nu a fost actualizată de câțiva ani (ultimul instrument din listă a fost avizat în anul 2015). Din acest motiv, nu am putut preciza care dintre instrumentele de evaluare psihologică comercializate de firmele pe care le-am analizat sunt avizate de Comisia metodologică a *CPR*.

DIRECȚII DE CONTINUARE A CERCETĂRII

Este necesară elaborarea unui catalog al testelor psihologice comercializate în România, care să completeze *Catalogul testelor psihologice 2012-2013*, realizat de *Centrul de Resurse și Teste Psihologice*, în care accentul să fie pus pe descrierea instrumentelor (a constructelor psihologice măsurate de teste, a populațiilor pentru care pot fi utilizate, a calităților psihometrice ale testelor), nu pe aspectele comerciale.

BIBLIOGRAFIE

Centrul de Resurse și Teste Psihologice. (2012). *Catalogul testelor psihologice 2012-2013*. Citit în 7.02.2018 la adresa https://issuu.com/testepsi/docs/catalogul_testelor_psihologice_2012
Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 01.07.2004. Citită în 7.02.2018 de la adresa http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_profesiei_psiholog.php
Metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică avizate de Comitetul director al C.P.R. (f. d.). Citit în 14.02.2018 la adresa <https://www.alegericpr.ro/index.php/metode-si-tehnici>

Adresele site-urilor firmelor care comercializează teste psihologice, incluse în cercetare:

Pentru *Testcentral*: <http://romania.testcentral.ro/ro/#>

Pentru *Cognitrom*: <http://www.cognitrom.ro/>

Pentru *RTS*: <http://rtscluj.ro/>

Pentru *Psiho Proiect*: <http://www.decas.ro/desprenoi.php>

Adresele site-urilor firmelor *AMN*, *Psihotech* și *RQPlus*, care nu au fost incluse în această cercetare:

Pentru *AMN*: <http://www.amn.ro/>

Pentru *Psihotech*: <https://www.bizoo.ro/firma/psihotech>

Pentru *RQPlus*: <http://www.psiho.ro/index.php>

Notă. Toate aceste site-uri au fost vizitate în perioada 3-8 februarie 2018.

ANEXA

Detalii despre instrumentele de evaluare psihologică incluse în tabelul 1

Denumirea completă a instrumentului	Denumirea scurtă	Autorii instrumentului	Autorii adaptării în limba română
1	2	3	4
<i>Testcentral, Subcategoria Teste de personalitate</i>			
<i>Chestionarul Big Five Minulescu</i>	<i>ABCD-M</i>	Mihaela Minulescu	–
<i>Big Five Adjectives</i>	<i>BFA</i>	Gian Vittorio Caprara, Claudio Barbaranelli, Patrizia Steca	Horia D. Pitariu, Daniella Vercellino, Dragoș Iliescu
<i>Big Five Questionnaire</i>	<i>BFQ</i>	Gian Vittorio Caprara, Claudio Barbaranelli, Patrizia Steca	Horia D. Pitariu, Daniella Vercellino, Dragoș Iliescu
<i>California Psychological Inventory (Inventarul Psihologic California)</i>	<i>CPI</i>	Harrison G. Gough	Horia Pitariu, Dragoș Iliescu, Vlad Tureanu, Cosmin Peleasa
<i>Eysenck Personality Questionnaire</i>	<i>EPQ-R</i>	Hans J. Eysenck, Sybil B. G. Eysenck	Horia D. Pitariu, Dragoș Iliescu, Adriana Băban
<i>Employee Screening Questionnaire</i>	<i>ESQ2</i>	Douglas N. Jackson	Dragoș Iliescu, Miruna Alexandrescu
<i>Five-Factor Nonverbal Personality Questionnaire (Chestionarul Nonverbal de Personalitate în Cinci Factori)</i>	<i>FFNPQ</i>	Sampo V. Paunonen, Douglas N. Jackson, Michael C. Ashton	Dragoș Iliescu, Mihaela Minulescu, Cătălin Nedelcea
<i>Freiburger Persönlichkeitsinventar (Inventarul de Personalitate Freiburg)</i>	<i>FPI</i>	Jochen Fahrenberg, Herbert Selg, Rainer Hampel	Horia D. Pitariu, Dragoș Iliescu
<i>Hierarchical Personality Inventory for Children (Inventarul ierarhic de personalitate pentru copii)</i>	<i>HiPiC</i>	I. Mervielde, Filip de Fruyt	Dragoș Iliescu, Roxana Dimache, Andrei-Șerban Zanfirescu
<i>Eysenck Impulsiveness Questionnaire (Chestionarul de Impulsivitate)</i>	<i>IVE</i>	Hans J. Eysenck, Sybil B. G. Eysenck	Horia D. Pitariu, Dragoș Iliescu, Adriana Băban
<i>NEO Five-Factor Inventory (Inventarul NEO FFI, Revizuit)</i>	<i>NEO FFI</i>	Paul T. Costa, Jr., Robert R. McCrae	Dragoș Iliescu, Mihaela Minulescu, Dan Ispas, Cătălin Nedelcea

(continuare)

1	2	3	4
<i>Testcentral, Subcategoria Teste de personalitate</i>			
<i>NEO Personality Inventory, Revised (Inventarul de personalitate NEO, Revizuit)</i>	<i>NEO PI-R</i>	Paul T. Costa, Jr., Robert R. McCrae	Dragoș Iliescu, Mihaela Minulescu, Dan Ispas, Cătălin Nedelcea
<i>Nonverbal Personality Questionnaire (Chestionarul nonverbal de personalitate)</i>	<i>NPQ</i>	Sampo V. Paunonen, Douglas N. Jackson, Michael C. Ashton	Dragoș Iliescu, Mihaela Minulescu, Cătălin Nedelcea
<i>Singer-Loomis Type Deployment Inventory (Indicatorul de manifestare tipologică Singer-Loomis)</i>	<i>SL-TDI</i>	June Singer, Mary Loomis	Dragoș Iliescu, Mihaela Minulescu, Alin Sava, Lavinia Țănculescu, Andrei Ion
<i>Testcentral, Subcategoria Evaluare psihopatologică pe axa I și II</i>			
<i>Millon Adolescent Clinical Inventory (Inventarul clinic Millon pentru adolescenți)</i>	<i>MACI</i>	Theodore Millon, Carrie Millon, Roger Davis, Seth Grossman	Daniel David (coord.)
<i>Millon® Clinical Multiaxial Inventory – III (Inventarul clinic multiaxial Millon pentru adulți – III)</i>	<i>MCMI®-III</i>	Theodore Millon, Carrie Millon, Roger Davis, Seth Grossman	Daniel David (coord.)
<i>Minnesota Multiphasic Personality Inventory®-2 (Inventarul Multifazic de Personalitate Minnesota. Ediția a doua)</i>	<i>MMPI®-2</i>	James N. Butcher, John R. Graham, Yossef S. Ben-Porath, Auke Tellegen, W. Grant Dahlstrom, Beverly Kaemmer	Cornelia-Eugenia Munteanu, Raluca Livinți, Dragoș Iliescu
<i>Millon Pre-Adolescent Clinical Inventory (Inventarul clinic Millon pentru preadolescenți)</i>	<i>MPACI</i>	Theodore Millon, Carrie Millon, Robert Tringone, Seth Grossman	Daniel David (coord.)
<i>Testcentral, Subcategoria Evaluare psihopatologică pe axa I și II</i>			
<i>Positive and Negative Syndrome Scale (Scala de sindrom pozitiv și negativ)</i>	<i>PANSS</i>	Stanley R. Kay, Lewis A. Opler, Abraham Fiszbein, Paul M. Ramirez, Mark Opler, Leonard White	Simona Ștefan, Daniel David, Doina Cosman (coordonatori)
<i>Testcentral, Subcategoria Inteligență emoțională</i>			
<i>Emotional Quotient Inventory</i>	<i>EQ-I</i>	Reuven Bar-On	Dragoș Iliescu, Raluca Livinți
<i>Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test</i>	<i>MSCEIT</i>	John D. Mayer, Peter Salovey, David R. Caruso	Dragoș Iliescu, Raluca Livinți

(continuare)

1	2	3	4
<i>Testcentral, Subcategoria Evaluarea comportamentului</i>			
<i>Adaptive Behavior Assessment System II (Sistemul de evaluare a comportamentului adaptativ)</i>	<i>ABAS II</i>	Patti Harisson, Thomas Oakland	Dragoș Iliescu, Daniela Vercellino
<i>Behavior Assessment System for Children – 2 (Sistemul de evaluare a comportamentului copiilor)</i>	<i>BASC-2</i>	Cecil R. Reynolds, Randy W. Kamphaus	Nicolae Mitrofan, Andrei Ion, Dragoș Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Evaluarea nivelului de dezvoltare</i>			
<i>Denver Developmental Screening Test (Sistemul de evaluare a comportamentului copiilor)</i>	<i>DDST II</i>	William K. Frankenburg	Dragoș Iliescu, Nicolae Mitrofan
<i>Testcentral, Subcategoria Anxietate și agresivitate</i>			
<i>Multidimensional Anxiety Scale for Children (Scala multidimensională de anxietate pentru copii)</i>	<i>MASC</i>	John March, M.D.	Cristian Sirbu
<i>State-Trait Anxiety Inventory Form for Children</i>	<i>STAI – C</i>	Charles D. Spielberger	Horia D. Pitariu, Cosmin Peleasa
<i>State-Trait Anxiety Inventory Y Form</i>	<i>STAI – Y</i>	Charles D. Spielberger	Horia D. Pitariu, Cosmin Peleasa
<i>State-Trait Anger Expression Inventory, 2nd Edition</i>	<i>STAXI-2</i>	Charles D. Spielberger	Horia D. Pitariu, Dragoș Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Depresie</i>			
<i>Child Depression Inventory (Inventarul de depresie pentru copii)</i>	<i>CDI</i>	Maria Kovacs	Cristian Sirbu, Daniela Iliescu
<i>Hamilton Depression Inventory (Inventarul de depresie Hamilton)</i>	<i>HDI</i>	William M. Reynolds, Kenneth A. Kobak	Daniel David (coord.)
<i>Testcentral, Subcategoria Neuropsihologie și aptitudini cognitive</i>			
<i>Bateria memoriei de lucru</i>	<i>BML</i>	Aurel Clinciu	–
<i>Benton Visual Retention Test</i>	<i>BVRT</i>	Arthur L. Benton, Abigail Benton Sivan	Raluca Livinți, Dragoș Iliescu, Karina Mindu
<i>General Ability Measure for Adults</i>	<i>GAMA</i>	Jack A. Naglieri, Achilles N. Bardos	Dragoș Iliescu, Raluca Livinți
<i>Intelligenz-Struktur-Test 2000 R (IST 2000 R: Testul structurii inteligenței)</i>	<i>IST</i>	André Beauducel, Detlev Liepmann, Burkhard Brocke, Rudolf Amthauer	Dragoș Iliescu, Anda Miron
<i>Kohs Block-Design Test Testul Kohs al cuburilor</i>	<i>KOHS</i>	Samuel Calmin Kohs	Dragoș Iliescu, Horia Pitariu
<i>Multidimensional Aptitude Battery II (Bateria Multidimensională de Aptitudini, versiunea II)</i>	<i>MAB-II</i>	Douglas N. Jackson	Dragoș Iliescu, Florin Glință
<i>Mini-Mental State Examination, Second Edition (Evaluare minimală a statusului cognitiv. Ediția a doua)</i>	<i>MMSE-2</i>	Marshall F. Folstein, Susan E. Folstein	Cornelia-Eugenia Munteanu, Dragoș Iliescu, Raluca Livinți

(continuare)

1	2	3	4
<i>Snijders-Oomen Nonverbaler Intelligenztest (Testul de inteligență nonverbal Snijders-Oomen)</i>	<i>SON-R 2 1/2 ani – 7 ani</i>	Peter J. Tellegen, Jacob A. Laros, Nan Snijders-Oomens, Jan Snijders	Dragoș Iliescu
<i>Wisconsin Card Sorting Test (Testul Wisconsin de Sortare a Cardurilor)</i>	<i>WCST</i>	Gordon J. Chelune, Robert K. Heaton, Gary G. Kay, Glenn Curtiss, Jack L. Talley	Eugen Avram, Alexandru Vlad Ciurea, Dragoș Iliescu, Alexandru Tașcu
<i>Testcentral, Subcategoria Aptitudini și abilități</i>			
<i>Barron-Welsh Art Scale</i>	<i>BWAS</i>	Frank Barron, George S. Welsch, Harrison B. Gough, Pamela Bradley	Raluca Livinți, Dragoș Iliescu
<i>Poppleton-Allen Sales Aptitude Test (Testul de aptitudini de vânzare Poppleton-Allen)</i>	<i>PASAT 2000</i>	Steve Poppleton, Peter Jones	Daniela Vercellino, Dragoș Iliescu, Lavinia Țănculescu
<i>AZUBI-TH Arbeitsprobe zur berufsbezogenen Intelligenz für handwerkliche und technische Tätigkeiten (Proba de lucru pentru inteligența vocațională: ocupații tehnice și meserii)</i>	<i>PLIV-TH</i>	Yvonne Görlich, Heinz Schuler	Andreea Corbu, Dragoș Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Motivația</i>			
<i>Achievement Motivation Inventory</i>	<i>AMI</i>	Heinz Schuler, George Thornton, Andreas Frintrup	Liana Miclăuș, Dragoș Iliescu
<i>Test di Orientamento Motivazionale (Testul de orientare motivațională)</i>	<i>TOM</i>	Laura Borgogni, Laura Petita, Claudio Barbaranelli	Horia Pitariu, Daniela Vercellino, Dragoș Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Autism și ADHD</i>			
<i>Autism Diagnostic Interview, Revised (Interviul de diagnosticare a autismului, revizuit)</i>	<i>ADI-R</i>	Michael Rutter, Ann LeCouteur, Catherine Lord	Nicolae Mitrofan, Andrei Ion, Dragoș Iliescu
<i>Autism Disorder Observation Schedule (Programul de Observație pentru Diagnosticul Autismului)</i>	<i>ADOS</i>	Catherine Lord, Michael Rutter, Pamela DiLavore, Susan Risi	Daniel David (coord.)
<i>Autism Spectrum Rating Scales</i>	<i>ASRS</i>	Sam Goldstein, Naglieri Jack	Nicoleta Burlacu, Camelia Ionescu, Dragoș Iliescu
<i>Scalele de evaluare Conners, a treia ediție</i>	<i>Conners 3</i>	C. Keith Conners	Daniela Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Autism și ADHD</i>			
<i>Psychoeducational Profile – Third Edition (Profilul psihoeducațional: Evaluarea individualizată psihoeducațională TEACCH a copiilor cu tulburări din spectrul autist)</i>	<i>PEP-3</i>	Eric Schopler, Margaret D. Lansing, Robert J. Reichler, Lee M. Marcus	Nicoleta Burlacu, Camelia Ionescu, Ana Irina Ionescu, Andrea Moldovan Grunfeld

(continuare)

1	2	3	4
<i>Social Communication Questionnaire</i> (Chestionarul comunicării sociale)	<i>SCQ</i>	Michael Rutter, Catherine Lord	Dragoș Iliescu, Daniel David
<i>Testcentral, Subcategoria Consiliere și terapie în terapia copilului, a cuplului și a familiei</i>			
<i>Dyadic Adjustment Scale</i> (Scala de adaptare în cuplu, Scala de adaptare diadică)	<i>DAS</i>	Graham B. Spanier	Dragoș Iliescu, Ligiana Petre
<i>Desenul familiei</i>	–	Colette Jourdan- Ionescu, Joan Lachance	–
<i>Desenul persoanei</i>	–	Ada Abraham	–
<i>Evaluarea Funcționării Eului</i>	<i>EFE</i>	Leopold Bellak	–
<i>Quality of Life Inventory</i> (Inventarul calității vieții)	<i>QOLI</i>	Michael B. Frisch	Raluca Livinți
<i>Metoda proiectivă a diagnozei prin joc</i>	<i>Scenotest</i>	Claudia Ermert	Ioana Măciucă, Dragoș Iliescu
<i>The Senior Apperception Technique</i> (Tehnica apercceptivă destinată persoanelor vârstnice)	<i>TAB (SAT)</i>	Leopold Bellak, Sonya S. Bellak	–
<i>Testul Apercepției pentru Copii</i>	<i>TAC</i>	Leopold Bellak, Henry Murray	–
<i>Thematic Apperception Test</i> (Testul Apercepției Tematice)	<i>TAT</i>	Henry Murray, Christiana Drummond Morgan	–
<i>Testul arborelui</i>	–	Karl Koch	–
<i>Testul Rorschach</i>		Herman Rorschach (descriș de Ewald Bohm)	
<i>Testcentral, Subcategoria Leadership și dezvoltare</i>			
<i>Leadership Opinion Questionnaire</i> (Chestionarul opiniilor asupra leadershipului)	<i>LOQ</i>	Edwin Fleishman	Raluca Livinți, Dragoș Iliescu, Filaret Sintion, Camelia Ionescu
<i>Multifactor Leadership Questionnaire</i>	<i>MLQ</i>	Bruce J. Avolio, Bernard M. Bass	Dragoș Iliescu, Felicia Beldean, Filaret Sintion
<i>Supervisory Behavior Description Questionnaire</i> (Chestionarul descriptiv al comportamentului de supervizare)	<i>SBDQ</i>	Edwin Fleishman	Raluca Livinți, Dragoș Iliescu, Filaret Sintion, Camelia Ionescu
<i>Testcentral, Subcategoria Stres</i>			
<i>A Shortened Stress Evaluation Tool</i>	<i>ASSET</i>	Cary Cooper, Susan Cartwright	Horia Pitariu, Vlad Tureanu, Cosmin Peleasa
<i>Job Stress Survey</i>	<i>JSS</i>	Charles D. Spielberger, Peter R. Vagg	Horia Pitariu, Dragoș Iliescu, Raluca Livinți, Mihai Hangan
<i>Survey of Work Styles</i>	<i>SWS</i>	Douglas N. Jackson, Anna Mavrogiannis Gray	Dragoș Iliescu, Lavinia Țănculescu

(continuare)

1	2	3	4
<i>Testcentral, Subcategoria Psihologia transporturilor</i>			
<i>Dula Dangerous Driving Index (Indicatorul Dula privind șofatul periculos)</i>	<i>DDDI</i>	Chris S. Dula	Dragoș Iliescu, Camelia Ionescu
<i>Testcentral, Subcategoria Consiliere școlară</i>			
<i>Gata pentru școală. Bateria de evaluare a copilului preșcolar</i>	–	Aurel Clinciu	–
<i>Das Kieler Einschulungs- verfahren (Evaluare pentru înscrierea la școală)</i>	<i>KEV</i>	Sigrun Fröse, Ruth Mölders, Wiebke Wallrodt	Raluca Sassu
<i>Learning Styles Inventory</i>	<i>LSI</i>	Thomas Oakland, Joseph Glutting, Connie Horton	Dragoș Iliescu, Margareta Dincă
<i>Testcentral, Subcategoria Consiliere școlară</i>			
<i>Test dévaluation dynamique de l'éducabilité (Test de evaluare dinamică a potențialului de învățare)</i>	<i>TEDE6</i>	Daniel Pasquier	Raluca Livinți, Dragoș Iliescu
<i>Testcentral, Subcategoria Orientare vocațională</i>			
<i>Jackson Vocational Interest Survey</i>	<i>JVIS</i>	Douglas N. Jackson	Dragoș Iliescu, Raluca Livinți
<i>SDS-Holland / Holland Self-Directed Search</i>	<i>SDS</i>	John L. Holland, Barbara Fritzsche, Amy B. Powel	Horia Pitariu, Dragoș Iliescu, Daniela Vercellino
<i>Testcentral, Subcategoria Creativitate</i>			
<i>Torrance Tests of Creative Thinking (Testele Torrance de gândire creativă)</i>	<i>TTCT</i>	Paul E. Torrance.	Dragoș Iliescu, Margareta Dincă, Ioana Panc
<i>Testcentral, Subcategoria Psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională</i>			
<i>Hare Psychopathy Checklist-Revised, 2nd Edition (Scala de psihopatie Hare – Revizuită. Ediția a doua)</i>	<i>PCL-R</i>	Robert Hare	Ioan Tia, Daniela Iliescu
<i>Cognitrom, Subcategoria Sănătate mintală</i>			
<i>Adolescent Psychopathology Scale – Short Form (Scala de evaluare a tulburărilor din adolescență – forma scurtă)</i>	<i>APS-SF</i>	William M. Reynolds	Anca Bălaj, Monica Albu
<i>Adolescent Symptom Inventory-4 (Chestionarul de evaluare a simptomelor adolescentului-4)</i>	<i>ASI-4</i>	Kenneth D. Gadow, Joyce Sprafkin	Carmen David, Mircea Miclea, Anca Bălaj, Monica Albu
<i>Clinical Assessment Scales for the Elderly – Short Form (Scale de evaluare clinică pentru persoanele în vârstă)</i>	<i>CASE-SF</i>	Cecil R. Reynolds, Erin D. Bigler	Amalia Ciuca, Roxana Costache, Monica Albu
<i>Child Symptom Inventory-4 (Chestionarul de evaluare a simptomelor copilului-4)</i>	<i>CSI-4</i>	Kenneth D. Gadow, Joyce Sprafkin	Anca Bălaj, Mircea Miclea, Monica Albu

(continuare)

1	2	3	4
<i>Depression Anxiety Stress Scales (Scalele de depresie, anxietate și stres)</i>	<i>DASS</i>	S.H. Lovibond, P.F. Lovibond	Adela Perțe, Monica Albu
<i>Cognitrom, Subcategoria Sănătate mintală</i>			
<i>Early Childhood Inventory – 4 (Chestionarul de evaluare a copiilor – 4)</i>	<i>ECI-4</i>	Kenneth D. Gadow, Joyce Sprafkin	Anca Bălaj, Monica Albu, Mihaela Porumb
<i>Eating Disorder Inventory-3 (Inventarul tulburărilor de comportament alimentar – 3)</i>	<i>EDI-3</i>	David M. Garner	Ștefania Miclea, Oltea-Daniela Joja, Monica Albu
<i>Endler Multidimensional Anxiety Scales (Scalele Endler de evaluare multidimensională a anxietății)</i>	<i>EMAS</i>	Norman S. Endler, Jean M. Edwards, Romeo Vitelli	Ștefania Miclea, Amalia Ciuca, Monica Albu
<i>EMAS Social Anxiety Scales (Scalele EMAS de evaluare a anxietății sociale)</i>	<i>EMAS-SAS</i>	Norman S. Endler, Gordon L. Flett	Ștefania Miclea, Amalia Ciuca, Monica Albu
<i>OMNI-IV Personality Disorder Inventory (Inventarul tulburărilor de personalitate OMNI-IV)</i>	<i>OMNI-IV</i>	Armand W. Loranger	Amalia Ciuca, Roxana Costache, Monica Albu
<i>Psychiatric Diagnostic Screening Questionnaire (Chestionarul de screening și diagnostic psihiatric)</i>	<i>PDSQ</i>	Mark Zimmerman	Amalia Ciuca, Monica Albu
<i>Cognitrom, Subcategoria Evaluare neuropsihologică</i>			
<i>Bateria NEPSY</i>	<i>NEPSY</i>	Marit Korkman, Ursula Kirk, Sally Kemp	Această informație nu figurează pe site-ul firmei
<i>Cognitrom, Subcategoria Strategii de coping</i>			
<i>Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (Chestionarul de reglare emoțional-cognitivă)</i>	<i>CERQ</i>	Nadia Garnefski, Vivian Kraaij, Philip Spinhoven	Adela Perțe, Ioana Țincaș, Amalia Ciuca, Ozana Budău, Ștefania Miclea
<i>Strategic Approach to Coping Scale (Scala de abordare strategică a coping-ului)</i>	<i>SACS</i>	Stevan E. Hobfoll, Carla L. Dunahoo, Jeannine Monnier, Michael R. Hulsizer, Robert Johnson	Ozana Budău, Monica Albu
<i>Cognitrom, Subcategoria Strategii de învățare</i>			
<i>School Motivation and Learning Strategies Inventory (Chestionarul de evaluare a strategiilor de învățare și a motivației școlare)</i>	<i>SMALSI</i>	Kathy Chatham Stroud, Cecil R. Reynolds	Mihaela Porumb, Dan Porumb, Anca Bălaj, Monica Albu
<i>RTS, Categoria Teste cognitive</i>			
<i>Advanced Progressive Matrices (Matrici Progressive Raven Avansate)</i>	<i>APM</i>	J. Raven, J.C. Raven, J.H. Court	Anca Dobrea (coord.)
<i>Colored Progressive Matrices (Matrici Progressive Raven Color)</i>	<i>CPM</i>	J. Raven, J.C. Raven, J.H. Court	Anca Dobrea (coord.)
<i>d2 Test of Attention (Testul de atenție d2)</i>	<i>d2</i>	Rolf Brickenkamp	Anca Dobrea (coord.)

(continuare)

1	2	3	4
<i>Standard Progressive Matrices (Matrici Progressive Raven Standard)</i>	<i>SPM</i>	J. Raven, J. C. Raven, J.H. Court	Anca Dobrean (coord.)
<i>Wechsler Intelligence Scale for Children – Fourth Edition (Scala de Inteligență Wechsler pentru Copii – ediția a IV-a)</i>	<i>WISC-IV</i>	David Wechsler	Anca Dobrean (coord.)
<i>RTS, Categoria Teste clinice</i>			
<i>The Achenbach System of Empirically Based Assessment (Sistemul Achenbach al Evaluării Bazate Empiric)</i>	<i>ASEBA</i>	Thomas M. Achenbach, Leslie Rescorla	Anca Dobrean (coord.)
<i>Beck Depression Inventory – Second Edition (Inventarul de depresie Beck, ediția a doua)</i>	<i>BDI-II</i>	Aaron T. Beck, Robert A. Steer, Gregory K. Brown	Daniel David, Anca Dobrean
<i>Psiho Proiect</i>			
Inventarul de Personalitate DECAS	DECAS	Florin Alin Sava (coord.)	–
<i>Psiho Proiect</i>			
<i>EVIQ-S</i>	–	Florin Alin Sava, Ticu Constantin, Laurențiu Maricuțoiu, EVIQ Team	–
<i>Flanker AC</i>	–	Florin Alin Sava, Laura Pătruț (coordonatori)	–
<i>Flanker AD</i>	–	Florin Alin Sava, Laura Pătruț (coordonatori)	–
<i>PON</i>	–	Florin Alin Sava, Laura Pătru (coordonatori)	–